

Activitatea Biroului Național de Statistică în anul 2015 și prioritățile pentru anul 2016

Activitatea *Biroului Național de Statistică* în anul 2015 a prezentat o totalitate de măsuri întreprinse în scopul producerii datelor statistice necesare implementării și evaluării politicilor naționale în domeniul social-economic, conform standardelor și metodologiilor armonizate, conform principiului calității și eficienței, precum și pe prezentarea cât mai vastă a indicatorilor statistici întregii societăți.

Luând în considerație importanța conștientizării de către toate categoriile de utilizatori a principiilor fundamentale de funcționare a sistemului statistic național, BNS a depus eforturi majore pentru a stabili relații mai bune, de parteneriat cu furnizorii, producătorii și utilizatorii de date statistice, a face mai transparente și mai bine înțelese principiile fundamentale de funcționare a domeniului statistic, metodologiile utilizate în statistică, precum și informația statistică propriu-zisă.

În acest sens, în anul de raport au continuat activitățile ce vizează îmbunătățirea calității statisticilor existente și creșterea încrederii utilizatorilor în datele și metodele statistice utilizate de către BNS.

Prin activitățile desfășurate în 2015, BNS a urmărit să asigure dezvoltarea unor mecanisme și instrumente adaptate desfășurării activităților statistice în funcție de priorități, să consolideze structura și funcționalitatea sistemului statistic și să îmbunătățească capacitatea sa de a răspunde în timp util la creșterea nevoilor de date și informații statistice ale utilizatorilor.

Biroul Național de Statistică și-a direcționat eforturile pe planificarea și coordonarea schimbărilor structurale, majoritatea dintre acestea fiind prevăzute pentru 2016. În același timp, o atenție deosebită a fost acordată procesului de producție a statisticii oficiale din perspectiva restructurării planificate.

PRINCIPALELE REALIZĂRI

1. Acțiuni de importanță strategică

Anul 2015 a fost un an al provocărilor pentru BNS, an în care au fost inițiate consultările și pregătirile pentru câteva activități de importanță strategică, care din perspectiva de lungă durată vor asigura continuitatea, dezvoltarea și sustenabilitatea sistemului statistic național.

1.1. Elaborarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2016-2020

1.2. Inițierea procedurii de modificare a legii privind statistica oficială

Modificarea și restructurarea sistemelor economico-sociale și politice impune schimbările corespunzătoare pentru a asigura o baza legislativă conformă Codului de practici a statisticilor europene și realităților.

2. Diseminarea informației statistice

2.1. Activitatea de diseminare a informațiilor statistice

s-a desfășurat în baza respectării principiilor transparenței și confidențialității datelor statistice, potrivit prevederilor legale și normative în vigoare privind organizarea și

funcționarea statisticii oficiale în Republica Moldova.

Obiectivul principal al activității de diseminare este de a promova produsele de diseminare online ale Biroului cât și de a contribui la formarea culturii de căutare a informației statistice pe Internet. În această ordine de idei, pagina oficială a Biroului (www.statistica.md) devine o sursă informațională tot mai importantă în asigurarea accesului utilizatorilor cu diversă informație statistică.

De aceea, și în anul 2015 accentul a fost pus pe dezvoltarea diseminării electronice a informațiilor statistice, fapt ce s-a reflectat în actualizarea permanentă a statisticilor plasate pe site-ul BNS după cum urmează: *158 comunicate de presă* vizînd dezvoltarea socială, economică și demografică a țării cu periodicitate anuală, trimestrială și lunară; *33 ediții de publicații; metodologii statistice; 615 tabele pentru serii de timp* cu diversă periodicitate; *24 indicatori cheie; 120 formulare statistice și financiare; 92 noutăți etc.*

Rezultatul acestei măsuri este evidențiat prin numărul mare de accesări (vizualizări și descărcări) a site-ului, pe parcursul anului 2015. Acesta s-a cifrat la peste 220 mii utilizatori, care au accesat site-ul de peste 500 mii ori și au afișat circa 1,9 milioane pagini.

Practic, site-ul a fost accesat de persoane din toate țările lumii (172). Cele mai multe accesări fiind din Republica Moldova (80%), urmate de România (7,6%), Rusia (2,2%), SUA (1,2%), Ucraina (0,9%), Germania (0,8%), India (0,6%), Marea Britanie (0,6%), Italia (0,5%), Franța (0,3%) etc..

Este de menționat, numărul mare de vizite din partea stîngă a Nistrului, care a constituit peste 32 mii.

Numărul de accesări de pe un dispozitiv mobil a crescut cu 31% față de anul 2014 și a constituit circa 34 mii vizite.

În căutarea indicatorilor statistici vizitatorii site-ului BNS, în 2015, au accesat cel mai des următoarele pagini tematice: Populație, Statistica salarizării, Conturi naționale, Forța de muncă și Comerț exterior.

2.2. Banca de date statistice „StatBank”

unul din cele mai utilizate instrumente de diseminare a datelor statistice, a fost vizitată în anul 2015 de circa 44 mii utilizatori care au accesat Statbank-ul de peste 84 mii ori, afișînd circa 617 mii pagini. Numărul de vizite și numărul de pagini afișate au crescut față de anul 2014 respectiv cu 2 și 10%.

Domeniile cele mai accesate au fost: *populație, forța de muncă, statistică teritorială, statistica salarizării și conturi naționale*, iar cele mai populare tabele au fost cele ce vizează *populația stabilă pe orașe și raioane, populația pe sexe și medii, cîștigul salarial mediu pe activități economice, minimul de existență, produsul intern brut, născuți-vii pe medii și sexe, activitatea agenților economici etc.*

În medie pe zi banca de date a fost accesată de circa 230 ori. În 2015 au crescut accesările pentru domeniile *populație, învățămînt și statistică teritorială* cu peste 40% față de anul 2014.

Banca de date statistice în anul de referință a fost completată cu 2 subdomenii noi - Studii de doctorat și Ancheta Structurală Anuală.

Este de menționat că, la sfîrșitul anului de raport, în bancă erau 750 tabele, care în total conțineau circa 3 milioane de cifre, din care un milion prezintă datele statistice în profil teritorial.

2.3. Publicațiile statistice

o activitate nu mai puțin importantă în cadrul acțiunilor de diseminare a informațiilor statistice o constituie și *publicațiile statistice*, care s-a concretizat pe parcursul anului 2015 în realizarea a 33 ediții de publicații statistice, din care 3 - cu o periodicitate trimestrială vizînd starea și evoluția vieții sociale, demografice, economice și culturale a țării. Toate publicațiile conțin încă o variantă lingvistică, două sau trei.

Cele mai importante lucrări de sinteză realizate în perioada menționată au fost: *Anuarul statistic al Republicii Moldova*; breviarul statistic, *Moldova în cifre*; *Statistica teritorială*; raportul trimestrial, *Situația social-economică a Republicii Moldova*; *Buletin statistic trimestrial* și *Principalii indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane, municipii*.

Din lipsă de resurse financiare toate publicațiile statistice au fost elaborate doar în versiune electronică, fiind plasate pentru uz liber pe pagina web a BNS.

Cele mai accesate publicații în anul de raport au fost următoarele: *Situația social-economică a Republicii Moldova*; *Anuarul Statistic*; *Forța de muncă în Republica Moldova, Ocupare și șomaj*; *Buletinul statistic trimestrial*; *Balanța energetică a Republicii Moldova* și *Principalii indicatori social-economici pe regiuni de dezvoltare, raioane, municipii*.

2.4. Diseminarea informațiilor statistice la solicitare

a constituit soluționarea cererilor specifice de date statistice adresate Biroului de către mediul de afaceri și persoanele fizice. Astfel, în anul 2015 numărul total al cererilor de informații statistice primite și soluționate a fost de 1734 (din care 133 solicitări parvenite din străinătate). Din numărul total, 432 răspunsuri au fost expediate prin poșta electronică. Contra cost au fost soluționate 822 cereri de informație statistică.

Cazurile de refuz la solicitările de date statistice au ținut de confidențialitatea datelor individuale, divulgarea cărora contravine prevederilor Legii cu privire la statistica oficială în Republica Moldova și Codului de Practici al statisticilor europene, sau lipsa informației solicitate.

3. Activități realizate în vederea dezvoltării producției statistice

Producția statisticii oficiale a fost preponderent determinată de cererea de date statistice. Reflectarea cerințelor informaționale a rezultat dintr-un proces îndelungat de consultare între producătorii de statistici oficiale și utilizatorii acestora, iar rezultatul acestor consultări a fost reflectat în **Programul lucrărilor statistice pentru anul 2015**, care a oferit baza legală a solicitărilor adresate furnizorilor de date. Programul lucrărilor statistice pentru anual 2015 a constituit suportul alocării resurselor necesare, în special în ceea ce privește finanțarea activităților statistice.

Astfel, BNS în anul de raport a realizat în total 113 cercetări statistice, majoritatea cercetărilor - 80% fiind realizate în mod exhaustiv, iar circa 20% - pe baza metodelor selective (prin sondaj).

Evoluția rapidă a tehnologiilor informaționale și schimbarea realităților vieții au condiționat și schimbarea metodologiilor și clasificatoarelor statistice pentru măsurarea diferitor fenomene sau acțiuni din domeniile social sau economic. Astfel, necesitatea implementării acestora a impus o sarcină dublă asupra tuturor specialiștilor din cadrul BNS – calculele au fost făcute în versiunile vechi și noi ale clasificatoarelor NACE,

calcululele experimentale ale componentelor majore ale Produsului Intern Brut conform metodologiei Sistemului Conturilor Naționale, versiunile 1993 și 2008 – în scopul asigurării continuității seriilor dinamice a indicatorilor statistici majori.

3.1. Statistica macroeconomică

- activitatea în domeniul *statisticii macroeconomice*, pe parcursul anului 2015, s-a axat, în primul rând, pe obținerea unui șir de indicatori macroeconomici de maximă importanță, cum ar fi: *produsul intern brut, venitul național brut, venitul disponibil brut, excedentul brut de exploatare, venitul mixt brut, consumul final, economia brută, capacitatea(+)/necesarul(-) de finanțare*, care servesc drept cele mai complexe instrumente de analiză macroeconomică și oferă posibilitatea reală pentru procesul informat de luare a deciziilor dar și pentru evaluarea performanțelor și ajustarea obiectivelor pe viitor.

3.2. În domeniul statisticii industriei, energeticii și construcțiilor

- a fost efectuată recalcularea seriilor de timp a Indicelui Producției Industriale (IPI) în retrospectivă pentru anii 2010-2013 în structura CAEM, rev.2;
- a fost efectuată armonizarea sistemului de indicatori și cercetărilor statistice vizînd statistica energeticii în corespundere cu normele UE;
- pentru calcularea indicilor prețurilor la lucrările de construcții-montaj a fost efectuată cercetarea-pilot pentru colectarea datelor privind prețurile la materiale de construcție;
- a fost modificat softul de prelucrare a datelor statistice din raportul statistic 1-AC „Autorizațiile de construire eliberate pentru clădiri”.

3.3. În domeniul statisticii agriculturii

- au fost finalizate lucrările de publicare a rezultatelor Primului Recensămînt General Agricol, volumul II - *Datele RGA la nivel teritorial*;
- în baza datelor RGA a fost creat *Registrul statistic al producătorilor agricoli*, care conține principalii indicatori ai exploatațiilor agricole și reprezintă baza de eșantionare pentru viitoarele anchete în agricultură;
- a fost efectuată *cercetarea selectivă anuală vizînd prețurile la mărfurile și serviciile procurate de către producătorii agricoli în anul 2014* în întreprinderile agricole și organizațiile - furnizoare de mărfuri și servicii pentru agricultură;
- au fost elaborate, în conformitate cu metodologia FAO, balanțele produselor alimentare și utilizării lor pe anul 2014.

3.4. În domeniul statisticii comerțului cu amănuntul și serviciilor de piață prestate populației

- în legătură cu trecerea la o nouă versiune a Clasificatorului Statistic al Produselor (Bunurilor și Serviciilor), Rev.2 a fost elaborat un raport statistic nou nr.1-comerț „*Comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor*”;
- a fost ajustată structura mărfurilor comercializate cu amănuntul și serviciilor de piață prestate populației, în corespundere cu nouă versiune a CAEM Rev.2 și în corelare cu COICOP, pentru calcularea ponderilor respective și indicilor de volum ai cifrei de afaceri.

3.5. În domeniul statisticii comerțului extern de mărfuri și servicii

- au fost calculați indicii valorii unitare și indicii volumului fizic la mărfurile exportate și importate, atât la nivel de mărfuri, grupe de mărfuri, grupe de țări, cât și pe total exporturi și importuri.

3.6. În domeniul statisticii turismului

- la solicitarea Agenției Turismului a fost elaborată sarcina tehnică pentru o aplicație informatică nouă de introducere, prelucrare verificare, validare și diseminare a datelor statistice privind numărul de traversări ale frontierei de stat de către cetățenii străini și cetățenii Republicii Moldova, în conformitate cu noile cerințe de elaborare și diseminare a datelor statistice. Aplicația informatică a fost testată și pusă în aplicare;
- au fost testate aplicațiile informatice noi de introducere, prelucrare verificare, validare și diseminare a datelor statistice privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, care vor fi puse în aplicare începând cu trimestrul I 2016.

3.7. În domeniul statisticii prețurilor

- a fost perfecționată metodologia de calcul a IPC, conform standardelor internaționale și modificat softul de calculare a IPC;
- a fost perfecționată metodologia de calcul a *Indicelui Prețurilor de Consum*, conform standardelor internaționale și modificat softul de calculare a IPC;
- au fost operate unele ajustări ce țin de modul de imputare a prețurilor lipsă la produsele sezoniere, de ajustare a influenței calității produselor asupra evoluției prețurilor de consum. La tratarea produselor sezoniere s-a folosit metoda de estimare a prețurilor pe baza datelor privind evoluția prețurilor la nivel ierarhic superior; efectuată calcularea IPC conform structurii COICOP la 2 și la 4 semne;
- pe parcursul anului 2015, au fost efectuate calcule experimentale pentru IPC pe zone statistice, și începând cu ianuarie 2016 IPC se calculează pe cele 4 zone statistice (Nord, Centru, Sud și mun. Chișinău);
- au fost completate chestionarele și transmise datele privind prețurile la mărfuri și servicii, în cadrul cercetării CSI privind calculul final al parității puterii de cumpărare a valurilor naționale, runda 2014.

3.8. În domeniul statisticii pieței forței de muncă

- au fost elaborate metodologiile și lansate 2 cercetări noi „*Tranziția de la școală la muncă*” și „*Activitatea de voluntariat*”, în conformitate cu metodologia Biroului Internațional al Muncii (BIM);
- e de menționat că, BNS participă la testarea metodologiei noului standard internațional cu privire la „*Statisticile privind activitatea de muncă, ocuparea și subutilizarea forței de muncă*”, adoptat în 2013 la Conferința Internațională a Statisticienilor Muncii.

3.9. În domeniul statisticii sociale au fost întreprinse un șir de activități cu privire la *statistica gender*, precum:

- testarea manualului vizînd Statistica Gender, elaborat de către CEE ONU;

- instruirea a 3 grupuri de utilizatori privind utilizarea statisticilor sensibile la dimensiunea de gen (reprezentanți ai ONG, unitățile gender din cadrul administrației publice centrale și reprezentanți ai Secretariatului Parlamentului);
- coordonarea procesului de colectare a datelor statistice pentru Setul armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul Programului Național de Asigurare a Egalității de Gen pe anii 2010 - 2015.

3.10. *În domeniul statisticii întreprinderilor și infrastructurii statistice*

- în anul de raport, pentru prima dată a fost produsă informația statistică din cadrul Anchetei Structurale a Întreprinderilor la nivel de patru semne, conform noii versiuni CAEM, rev.2

4. Colaborarea cu instituțiile partenere

În cadrul **Standardului Special de Diseminare a Datelor** al FMI, Biroul Național de Statistică, în calitate de coordonator, plasează datele statistice elaborate de instituțiile partenere la acest standard (*BNS, Banca Națională a Moldovei, Ministerul Finanțelor și Comisia Națională a Pieței Financiare*).

În perioada de raport au continuat acțiunile de colaborare cu *Ministerul Economiei* în cadrul elaborării pronosticului și analizei indicatorilor macroeconomici; statisticii sărăciei; industriei; îmbunătățirii metodologiei de calculare a Indicelui de Deprivare a Ariilor Mici etc.

În cadrul colaborării cu *Ministerul Mediului* au fost întreprinse acțiuni privind revizuirea sistemului existent de indicatori statistici în domeniul mediului, în conformitate cu Recomandările Comisiei Europene Economice a ONU privind utilizarea indicatorilor ecologici în țările Europei de Est, Caucazului și Asiei Centrale.

BNS în colaborare cu *Ministerul Sănătății* a calculat indicatorii privind cheltuielile catastrofale ale populației pentru serviciile de sănătate.

Colaborarea cu *Ministerul Muncii Protecției Sociale și Familiei* s-a axat pe elaborarea proiectelor de chestionare și rapoarte statistice; Analiza fenomenelor pe piața muncii; Testarea Setului armonizat de indicatori de dezvoltare sensibili la dimensiunea de gen în contextul Programului Național de Asigurare a Egalității de Gen pe anii 2010-2015.

BNS, în calitate de membru al Grupului de lucru în cadrul *Ministerului Tineretului și Sportului* a participat la elaborarea cadrului de monitorizare pentru Strategia Națională pentru Tineret 2014-2020; elaborarea Foii de parcurs pentru asigurarea colectării indicatorilor pentru politicile de tineret, precum și la elaborarea indicelui „Tineretului”.

Ministerul Afacerilor Interne: în calitate de membru al Grupului de lucru, BNS a participat la modificarea și perfecțiune instrucțiunilor evidenței statistice a accidentelor rutiere.

Agenția Relații Funciare și Cadastru avem semnat Acord de Colaborare privind demonstrarea unei soluții de Infrastructură Națională de Date Spațiale pe suprafața-pilot (r-nul Orhei) conform bunelor practici UE între 13 instituții de stat și APL.

E de menționat, colaborarea strânsă și reciproc avantajoasă cu *Ministerul Finanțelor, Banca Națională, Ministerul Agriculturii, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Comisia Națională a Pieții Financiare, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; Serviciul Vamal și Serviciul Hidrometeorologic de Stat.*

5. Cooperarea internațională

Cooperarea statistică internațională constituie un pilon important pentru asigurarea adaptării statisticii moldovenești la standardele internaționale. Reformarea sistemului statistic național al Republicii Moldova se efectuează în mare parte cu concursul organizațiilor internaționale, serviciilor statistice naționale ale altor țări.

În anul de raport, BNS s-a bucurat de o colaborare fructuoasă și imagine pozitivă din partea organizațiilor internaționale cum ar fi: Banca Mondială, Fondul Monetar Internațional, Organizațiile Națiunilor Unite (precum UNICEF, UNESCO, UNFPA, UNDP, UNIFEM, FAO, OIM, OMS, UNECE), Eurostat de asemenea și în relațiile bilaterale cu instituțiile naționale din alte țări (Azerbaidjan, Belarus, Ucraina, Kazahstan, Federația Rusă, Kîrgîzstan, România, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Suedia, Norvegia, Lituania, Serbia, Italia, Turcia, Polonia, Muntenegru, Croația, Slovacia, Slovenia, Lituania, Bosnia și Herțegovina, Letonia și Ungaria).

Cele mai importante proiecte, care ne-au acordat asistența în a.2015:

- **Proiectul comun ONU „Consolidarea sistemului statistic național”** în cadrul căreia în colaborare cu UNECE și Proiectul „Cooperare interregională pentru consolidarea capacităților naționale de măsurare a progresului în atingerea egalității de gen și abilitării femeilor” și BNS a fost organizat seminarul național „Măsurarea antreprenorialului din perspectiva dimensiunii de gen”.

A fost acordată asistență în vederea analizei fezabilității setului de indicatori statistici de monitorizare și evaluare a Programului Național de Asigurare a Egalității de Gen. Asistența a inclus: exercițiul de colectare a datelor și metadatelor în cadrul setului din partea ministerelor de resort și instituțiilor subordonate; analiza calității datelor colectate, corectitudinii și clarității definițiilor utilizate de ministere.

A fost inițiată elaborarea unui set de 10 profiluri ale femeilor care vor prezenta, în baza datelor statistice disponibile, situația anumitor grupuri vulnerabile ale femeilor din Republica Moldova.

- **Proiectul „Îmbunătățirea statisticilor regionale în Republica Moldova**, lansat la 4 februarie 2015. Obiectivul principal al proiectului este de a sprijini Republica Moldova în promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale, cu accent pe dezvoltarea politicii, cadrului legal și instituțional pentru o dezvoltare eficientă a regiunilor de dezvoltare prin:
 - îmbunătățirea statisticilor regionale, astfel încât acestea să fie fiabile, obiective, exacte și conforme cu standardele Eurostat;
 - validarea capacității organismelor relevante de a produce, difuza și utiliza continuu și eficient statistici regionale;
 - îmbunătățirea sistemului și surselor pentru elaborarea conturilor regionale.

- **Proiectului de asistență tehnică acordat de către Guvernul României pentru recensământul general agricol - 2011 din Republica Moldova, proiect administrat de către FAO.** Experții FAO și INS, România în cadrul proiectului au acordat consultări și suport metodologic specialiștilor BNS în asigurarea finalizării Recensământului General Agricol și diseminării rezultatelor acestuia.

În perioada 17-18 iunie 2015, la Chișinău a avut loc conferința Internațională cu genericul „Primul Recensământ General Agricol în Republica Moldova” organizat de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (FAO) în comun cu Biroul Național de Statistică.

- **Proiectul de Cooperare Statistică între BNS și Statistica Suediei,** în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea capacității instituționale în a produce statistici conform standardelor Uniunii Europene și celor internaționale”, în perioada anului 2015 au fost efectuate cu succes misiunile planificate pe termen scurt ale experților suedezi în cadrul BNS; vizitele de studiu ale specialiștilor BNS la Statistica Suediei; participări la diverse instruirii, seminare și conferințe internaționale.

Totodată, au fost organizate cursurile de limbă engleză, 33 de persoane au fost instruiți, care au susținut cu succes cursul dat.

- **Proiectul de colaborare între Republica Cehă și Republica Moldova „Suportul integrat pentru dezvoltarea statisticii demografice în Republica Moldova (2013-2015)”.** În cadrul proiectului a fost desfășurată a II-a și a III-a etapă a cursului de prognozare demografică. Totodată, a fost elaborată culegerea statistică privind „Mișcarea naturală a populației a Republicii Moldova în anul 2014”, în format electronic, care recent a fost plasată pe site-ul BNS.
- **Proiectul internațional BIM „Studiile-pilot privind dezvoltarea Anchetei forței de muncă”,** în cadrul proiectului în perioada anului 2015 a fost elaborată metodologia și instrumentarul cercetării; realizată pe teren I rundă a cercetării pilot și organizate 2 seminare de instruire.

6. Activitatea organelor teritoriale pentru statistică

O privire de ansamblu asupra lucrărilor efectuate de **organele teritoriale pentru statistică** în anul de referință ne relevă, că obiectivele de bază ale acestora au constat în organizarea eficientă a proceselor de colectare a datelor de la unitățile raportoare, prelucrarea corespunzătoare a informațiilor și difuzarea rezultatelor cercetărilor statistice în corespundere cu necesitățile și așteptările utilizatorilor.

Este de remarcat faptul, că o bună parte a timpului de muncă a fost destinat controlului total și permanent al datelor statistice, sub aspectul completitudinii și calității rapoartelor statistice prezentate, la fiecare etapă și fază de lucru, în principal, introducerea pe suport tehnic și validarea datelor aferente cercetărilor statistice și rapoartelor financiare (contabile), centralizării acestora și prezentării datelor generalizate către aparatul central al BNS. Astfel, în anul 2015, organele teritoriale pentru statistică au prezentat la BNS peste 565 mii rapoarte, colectate de la circa 61 mii respondenți.

Sarcinile principale ale organelor teritoriale pentru statistică, au fost orientate spre realizarea în termenele prevăzute în Programul lucrărilor statistice a cercetărilor statistice, prin ridicarea calității informațiilor, reducerea ratei non-răspuns, respectarea termenelor de

transmitere a datelor către utilizatori, asigurarea continuității seriilor de date la nivel de unitate administrativ-teritorială.

Activitatea de diseminare a informațiilor statistice la nivel teritorial a fost destul de bogată și productivă, fapt relevat de numărul mare de materiale elaborate și difuzate diverselor categorii de utilizatori locali vizînd situația social-economică a raionului/municipiului, pe domenii statistice distincte, sub formă de rapoarte analitice (135), note informative (351) și informații operative (255), rapoarte sau tabele generalizate (în total 7047).

Totodată, Direcția generală pentru statistică a municipiului Chișinău a elaborat culegerea de date statistice *Chișinău în cifre, ediția 2015*, care este plasată pe site-ul BNS. Publicația conține date statistice pe diverse domenii de activitate social-economice desfășurate în municipiu Chișinău.

Dezvoltarea relațiilor de cooperare și parteneriat cu o serie de instituții publice la nivel local a fost preocuparea direcțiilor și secțiilor teritoriale de statistică. La nivel local au crescut solicitările de date statistice din partea diversilor utilizatori, ceea ce reprezintă o activitate adițională Programului de lucrări statistice și necesită un efort suplimentar. Reprezentanții OTS au oferit sprijin informațional la solicitarea diferitor utilizatori, fiind soluționate circa 5270 cereri de date statistice. Difuzarea informațiilor la solicitare s-a efectuat operativ, în baza respectării principiului transparenței și confidențialității datelor statistice.

Reprezentanții OTS au acordat interviuri și au participat în direct la emisiuni radio, au asigurat diverse articole pe diferite teme de activitate economică sau socială a raionului. Astfel, în anul 2015 organele teritoriale pentru statistică au emis 257 comunicate de presă, cu referire la domeniile de activitate ale raionului/municipiului și au oferit 22 interviuri la radio și televiziune.

7. Managementul resurselor umane și financiare

7.1. Efectivul de personal

Asigurarea unei baze durabile de dezvoltare a sistemului statistic presupune existența resurselor umane adecvate, atât din punct de vedere numeric, cât și în special, din punct de vedere calitativ.

În aparatul central al BNS, în anul 2015, efectivul - limită a constituit **196** unități de personal, Serviciul informațional al rapoartelor financiare de pe lângă BNS (SIRF) - **11** unități, organelor teritoriale pentru statistică - **395** unități (fără personalul de interviu).

Din numărul total de posturi, **555** constituie posturile de funcționar public, din care **153** - în AC, **10** - în SIRF și **392** - în OTS.

La 31 decembrie 2015, numărul de angajați a constituit: în AC - **174** persoane, din ei **150** femei; în SIRF – **9** persoane și **7** femei; în OTS – **375**, din care femei – **342** persoane.

În anul de raportare pe bază de merit în aparatul central au fost promovați într-o funcție publică de conducere **6** persoane, într-o funcție publică superioară **8** persoane. Au fost confirmați în funcția publică **4** debutanți.

Conform rezultatelor evaluării performanțelor profesionale li s-a conferit următorul grad de calificare la **28** funcționari publici din AC.

7.2. Indicatorii fluctuației și vechimii în muncă a personalului

Fluctuația funcționarilor publici puțin s-a micșorat, dar rămîne în continuare o problemă majoră: în anul 2015 a constituit **6,3%** față de **6,9 %** în anul 2014. În structura fluctuației de personal cea mai mare pondere o dețin persoanele tinere.

Durata medie a stagiului de muncă în cadrul BNS constituie: **9,7** ani pentru conducerea la nivel superior, **19,6** ani pentru conducerea la nivel mediu, **14,6** ani în cazul personalului executiv.

Vîrsta medie a angajaților este de **40,6** ani, ponderea tineretului sub 30 ani constituie **19,5%**, ponderea persoanelor în vîrsta pensionară - **22,4%**.

Motivarea insuficientă a personalului, în special cea financiară în condițiile lipsei spațiului locativ, în deosebi pentru tineri, constituie una dintre cauzele principale a fluctuației sporite a personalului și este un impediment major în atragerea și menținerea tinerilor specialiști.

7.3. Finanțarea BNS

Finanțarea activității BNS, în anul 2015, a fost asigurată din:

- alocații de la bugetul de stat;
- mijloace provenite din comercializarea de date și publicații statistice;
- alocații de la darea în arendă a încăperilor nelocuibile în subdiviziunile teritoriale de statistică;
- și din suportul financiar din partea donatorilor externi.

DIFICULTĂȚI ÎNTÎMPINATE în anul 2015

Pe parcursul anului 2015, eforturile BNS în direcția atingerii obiectivelor au fost periclitate de unele condiții obiective ce au rezultat în acțiuni nerealizate conform termenelor planificate și amînate pentru anul viitor, și anume:

- din lipsa resurselor financiare necesare nu au fost finalizate calculele datelor finale în baza Recensămîntului Populației și Locuințelor efectuat în 2014;
- nu a fost posibilă întrunirea Consiliului pentru Statistică, activitate planificată pentru trimestrul IV 2015 luînd în considerație faptul că, membri Consiliului pentru statistică asigurau interimatul la funcția prevăzută, astfel, activitatea urmează a fi realizată în 2016;
- acces limitat la datele din sursele de date administrative cu date ne racordate la cerințele statisticii oficiale;
- competențe limitate ale utilizatorilor în utilizarea și interpretarea datelor statistice
- nivel înalt de încărcare a personalului, pe fondul insuficienței numărului de personal;
- fluctuația cadrelor rămîne în continuare o problemă majoră în cadrul BNS, mai ales a operatorilor de interviu;
- insuficiența abilităților de cunoaștere a limbilor straine, care împiedică familiarizarea cu standardele internaționale în domeniu etc.

OBIECTIVELE și DIRECȚIILE PRIORITARE pentru anul 2016

La stabilirea obiectivelor și priorităților programelor statistice au fost luate în considerație și o serie de aspecte care au o importanță strategică pentru evoluția statisticilor oficiale, precum: armonizarea statisticii naționale la standardele internaționale, în special cele europene, fapt absolut necesar în condițiile respectării politicii statului de încadrare în organisme internaționale și implementării Acordului de Asociere Republica Moldova - Uniunea Europeană; colaborarea cu utilizatorii și producătorii de date statistice; adaptarea proceselor statistice la cerințele sistemului statistic național și coordonarea instrumentelor metodologice.

Sistemul statistic național funcționează ca o componentă a Sistemului Statistic European, constituind cadrul operațional și funcțional de satisfacere a nevoilor de informații ale tuturor categoriilor de utilizatori de date statistice, pe plan național și internațional, în special a cerințelor Guvernului, a administrației centrale și locale.

Pentru menținerea și creșterea activității sale, concretizarea politicii guvernamentale în domeniul statistic, BNS și-a propus pentru anul 2016 o serie de priorități, dintre care cele mai importante sunt următoarele:

- 1. Definitivarea noului proiect de *Lege cu privire la statistica oficială*, aprobarea lui de către Guvern și înaintarea ulterioară Parlamentului Republicii Moldova spre adoptare;**
- 2. Definitivarea proiectului *Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2016 - 2020*, înaintarea acestuia Guvernului spre aprobare și inițierea implementării Planului de acțiuni a Strategiei pentru anul 2016;**
- 3. Continuarea procesului de îmbunătățire a sistemului de indicatori, metodologiilor de calcul a acestora, sistemului de cercetări statistice în conformitate cu normele Uniunii Europene, în special:**
 - prelucrarea datelor Recensământului Populației și Locuințelor efectuat în 2014 și diseminarea datelor succinte finale;
 - revizuirea rapoartelor statistice pentru anul 2017;
 - formarea bazei informaționale pentru realizarea Produsului regional brut (PRB);
 - elaborarea calculelor experimentale a PRB pentru anii 2013 - 2014;
 - reconcilierea calculelor PRB cu cele ale Produsului intern brut;
 - elaborarea metodologiei de eșantionare și inferență statistică atât pentru cercetările din cadrul domeniului economic, cât și al gospodăriilor casnice;
 - îmbunătățirea continuă a sistemului evidenței statistice a mișcării naturale a populației;
 - perfecționarea Anchetei structurale în agricultură în baza Registrului exploatațiilor agricole;
 - ajustarea clasicatorului național MoldCED, conform clasificării internaționale ISCED2011;
 - revizuirea cercetărilor statistice, conform ISCED2011;
 - revizuirea metodologiei de calculare a pragului absolut al sărăciei, inclusiv efectuarea calculelor experimentale privind sărăcia multidimensională;

- calcularea indicatorilor privind inegalitatea și excluderea socială a populației în contextul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă
- testarea metodologiei privind măsurarea antreprenoriatului din perspectiva dimensiunii de gen în cadrul studiilor selective în gospodării;
- efectuarea modulului ad-hoc în cadrul CBGC privind „Accesul populației la serviciile de sănătate”;
- elaborarea metodologiei studiului selectiv „Utilizarea TIC în gospodării”;
- organizarea și lansarea rundei a 2-a a studiului pilot BIM privind dezvoltarea Anchetei Forței de Muncă, conform noului standard internațional;
- perfecționarea în continuare a sistemului de indicatori statistici și metodologiei de calcul a acestora în următoarele domenii statistice: comerț exterior de mărfuri, comerț exterior de servicii, comerț interior de bunuri și servicii, tehnologiei informației;
- îmbunătățirea statisticilor privind condițiile de muncă ale salariaților;
- studierea posibilităților de producere a statisticilor privind locurile de muncă vacante în baza surselor de date ANOFM.

4. **Îmbunătățirea sistemului informațional automatizat al BNS prin:**

- dezvoltarea SIA e-Raportare, cu includerea adițională în sistem a 21 formulare statistice;
- revizuirea formularelor de tip vechi MS DOS și trecerea lor pe platforma Oracle;
- migrarea serverului Web pe platforma MCloud;
- extinderea utilizării platformei de interoperabilitate MConnect pentru schimbul de date cu deținătorii de date administrative;
- examinarea și revizuirea Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Automatizat al BNS;
- inițierea procesului de elaborare a Sarcinii tehnice a unui nou Sistem Informațional Statistic Integrat;
- elaborarea, testarea și implementarea unui software nou de preluare, verificare, procesare, validare și extragere a datelor statistice privind comerțului exterior de mărfuri;
- asigurarea suportului la implementarea Intranet-ului în BNS.

5. **Îmbunătățirea sistemului de diseminare a informațiilor statistice, în special:**

- îmbunătățirea constantă a infrastructurii paginii Web a BNS;
- actualizarea *Băncii de date statistice* la versiunea PX-web 2015;
- asigurarea diseminării informației conform Standardului Special de Diseminare a Datelor al Fondului Monetar Internațional.

6. **Îmbunătățirea coordonării în cadrul sistemului statistic național, în special prin:**

- elaborarea și implementarea politicii de calitate bazată pe Codul de bune practici a statisticilor europene;
- consolidarea poziției BNS ca coordonator al SSN, prin reactivarea activității Consiliului Național pentru Statistică;

- extinderea accesului în scopuri statistice a BNS la datele din sursele administrative.
7. **Dezvoltarea colaborării internaționale în domeniul statisticii, în special, cu Eurostat și statele membre ale Uniunii Europene în vederea armonizării statisticii naționale cu standardele UE.**
 8. **Îmbunătățirea managementului resurselor umane, ridicarea nivelului de calificare a cadrelor, prin perfecționarea și certificarea specialiștilor din cadrul BNS.**